

کتابی که پیش رو دارید، همان‌گونه که از نام آن پیداست، به سه عنصر مهم حیات انسانی که همان فناوری، هنر و اخلاق است، می‌پردازد. از آغاز ظهور بشر و پیدایی زندگی جمعی، این سه عنصر که در کار شکل دادن به جوامع انسانی بوده و هر یک در تعامل با دیگری و سایر عوامل موجود در زیست‌بوم‌های طبیعی مستمراً دستخوش تحول شده‌اند. نویسنده در این کتاب سعی بر آن دارد تا خوانندگان را با برخی جنبه‌های مفهومی و کاربردی تحولات فناوری‌های نو و تأثیر آن بر دو قلمرو مهم فرهنگ و اخلاق آشنا سازد.

این کتاب در قالب ۲ بخش و ۱۴ فصل ارائه شده است:

(۱) **بخش اول**، به بحث فناوری‌های نو و تأثیر آنها بر فرهنگ و جامعه با دو رویکرد خوشبینانه و بدبینانه می‌پردازد. این بخش شامل ۹ فصل است: **فصل اول** به اجمال فرهنگ و ویژگی‌های آن را توضیح می‌دهد. **فصل دوم**، مشخصه‌های عام تکنولوژی و رابطه‌ی آن را با علوم طبیعی و تجربی مورد بررسی قرار می‌دهد. در **سومین فصل** به بحث از آینده‌اندیشی یا آینده‌پژوهی و ویژگی‌های آن، مهم‌ترین پرسش‌ها و موضوعات در این حوزه و نقش مفروضات، باورها و نظام‌های ارزش در آینده‌اندیشی می‌پردازد.

در ادامه، نویسنده طی **فصل‌های چهارم، پنجم و ششم** به جنبه‌های علمی و قابلیت‌های علمی سه سنخ برجسته از فناوری‌های نو یعنی: اطلاعات (اینفو)، زیستی (بایو) و نانو می‌پردازد، به این ترتیب که: در فصل چهارم به پنج مشخصه‌ی اصلی فناوری اطلاعات پرداخته شده و تفاوت میان معرفت و اطلاعات برشمرده می‌شود. در خاتمه‌ی این فصل نیز تاریخچه‌ی مختصری از فناوری اطلاعات ارائه شده است. پنجمین فصل تحت عنوان تکنولوژی زیستی، به معرفی فناوری

فناوری، فرهنگ و اخلاق

نویسنده: علی پایا

تهران؛ ۱۳۷۸

ناشر: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، ۲۵۴ صفحه

قیمت: ۳۵۰۰ تومان

علی فیروزی اردکان

۲) **دومین بخش** از کتاب به بحث سلول‌های بنیادی و کاربردها و چالش‌های آن، که اخیراً مورد توجه بسیاری از محققان قرار گرفته، اختصاص دارد که این بخش نیز مرکب از پنج فصل می‌باشد:

فصل اول از این بخش به چستی سلول‌های بنیادی پرداخته و کاربرد آن را در درمان بیماری‌ها مورد بررسی قرار می‌دهد. در ادامه نیز برخی از برنامه‌های تحقیقاتی مهم در حوزه‌ی پژوهش‌های مربوط به سلول‌های بنیادی معرفی می‌شود.

در **فصل دوم**، نویسنده به برخی ملاحظات اخلاقی - فلسفی تحولات در حوزه‌ی پژوهش‌های سلول‌های بنیادی می‌پردازد و رعایت کرامت انسانی را در جریان این پژوهش‌ها برمی‌شمارد.

فصل سوم به اختصار، گویای منابع اقتصادی تحقیقات مربوط به سلول‌های بنیادی است. و فصل چهارم جنبه‌های بین‌المللی و قوانین و مقررات این تحقیقات را مورد بررسی قرار داده است. در فصل پایانی این بخش، نتایج و پیشنهادهایی در خصوص سلول‌های بنیادی ارائه خواهد شد.

نتیجه‌گیری:

در مجموع می‌توان گفت که نویسنده، به خوبی توانسته است روابط پیدا و پنهان این سه عنصر زندگی بشر (فناوی، فرهنگ و اخلاق) را بازشناسی و تأثیر آنها را بر یکدیگر مورد بررسی قرار دهد. همچنین، تشریح مبسوط علم سلول‌های بنیادی که از علوم پرکاربرد این عصر و زمان می‌باشد، از نکات قابل توجه این کتاب است. ارائه‌ی نتایج و پیشنهادهایی در فصول پایانی هر بخش نیز می‌تواند راهگشای خوبی در درک و استفاده‌ی مؤثر از کتاب توسط خوانندگان به شمار رود.

زیستی و ابعاد تأثیرگذار آن و تاریخچه‌ای کوتاه از تحولات این حوزه می‌پردازد.

در **فصل ششم** به شرح مبسوطی از تکنولوژی نوین این عصر یعنی نانو پرداخته و کاربردهای فراوان آن را در حوزه‌های مختلف برمی‌شمرد. در نهایت نیز همچون دو فصل گذشته، شرح مختصری از تاریخچه‌ی این فناوری ارائه می‌شود.

در **فصل هفتم** این بخش، نویسنده به آثار اجمالی فناوری‌های نو پرداخته و بیان می‌دارد که پیشرفت‌های بی‌شمار در قلمرو فناوری، به نوبه‌ی خود انواع مسائل فرهنگی را نیز مطرح می‌نماید. در بخش دیگری از این فصل، بحث «کنترل تکنولوژی» پیش کشیده شده و «فلسفه‌ی تکنولوژی» تحت عنوان حوزه‌ای که عهده‌دار این بحث می‌باشد، معرفی می‌گردد.

در ادامه، خواننده با خطرهای ناشی از پیشرفت‌های علمی و تکنولوژیک نو، آشنا شده و نقش روشنفکران را در برون‌رفت از این خطرات مهم ارزیابی خواهد نمود. نهادهای مناسب برای کنترل تکنولوژی نیز مبحث دیگری از این فصل می‌باشد که در آن خواننده با چهار نهاد اصلی آشنا می‌شود.

در **فصل هشتم** بخش اول به صورت خلاصه به نکاتی که می‌توان از آنها در تدوین سیستم‌ها در خصوص فرهنگ و فناوری‌های نو بهره گرفت، اشاره می‌کند.

در نهایت در **فصل پایانی** از بخش اول این کتاب، تحت عنوان ملاحظاتی درباره‌ی ایران به بحث از نهادهای کنترل تکنولوژی در ایران پرداخته و نهاد دولت را قدرتمندتر از بقیه می‌داند و گام‌هایی را برای تحقق اندیشه‌ی کنترل تکنولوژی در ایران ارائه می‌کند.

پیامدهای فرهنگی اسباب بازی

(مجموعه مقالات)

ناشر: مؤسسه انتشاراتی فرهنگ و دانش، ۱۷۲ صفحه
مهوش سلیمانی

کتاب «پیامدهای فرهنگی اسباب بازی» که در واقع مجموعه مقالات ارائه شده در گردهمایی «اسباب بازی و پیامدهای فرهنگی آن» می‌باشد توسط مؤسسه انتشاراتی فرهنگ و دانش در ۱۷۲ صفحه به چاپ رسیده است. در انتهای کتاب (از صفحه ۱۶۷ تا ۱۷۱) جدولی درج گردیده که حاصل بررسی ۱۱۷ پرسشنامه مسترد شده می‌باشد. در آخر هم خلاصه‌ی نظرات و پیشنهادات آورده شده است.

در این اثر بعد از مقدمه‌ی «احمد مسجد جامعی» و یک مبحث کوتاه تحت عنوان «اسباب بازی و فرهنگ» نوشته‌ی «دکتر عزت‌الله نادری»، گزیده‌ی مقالات که اصلی‌ترین بخش کتاب است، آورده شده که شامل ۱۵ مقاله تحت عناوین زیر است:

- ۱- نقش اسباب بازی در آموزش و انتقال فرهنگ به کودکان، نوشته‌ی دکتر فرخنده مفیدی.
- ۲- اهمیت اسباب بازی در رشد کودک و رویکردی جامع بر وضعیت کنونی اسباب بازی در ایران، نوشته‌ی حسین شفیعی.
- ۳- ویژگی‌های اصولی یک اسباب بازی مطلوب برای کودکان، نوشته‌ی غلامرضا قربیان.
- ۴- سه نکته پیرامون مسائل و مشکلات اسباب بازی در جامعه‌ی امروز، نوشته‌ی محمد میرشکرایبی.
- ۵- تبدیل بازی‌های سنتی به مدرن، یک ضرورت یا یک تهاجم، نوشته‌ی مرتضی حاج بابایی.
- ۶- پیامدهای فرهنگی استفاده از اسباب بازی‌های نامناسب، نوشته‌ی

- ۸- واژه‌ی «می‌گردد» در صفحه‌ی ۱۰۰، خط دوم صفحه
 ۹- واژه‌ی «می‌کند» در صفحه‌ی ۱۰۰، پاراگراف دوم خط هفتم
 ۱۰- واژه‌ی «می‌دهند» در صفحه‌ی ۱۰۹، پاراگراف چهارم، خط اول
 ۱۱- واژه‌ی «می‌گردد» در صفحه‌ی ۱۲۰، پاراگراف سوم، خط دوم
 ۱۲- واژه‌ی «می‌گردد» در صفحه‌ی ۱۲۱، خط اول
 ۱۳- واژه‌ی «می‌کند» در صفحه‌ی ۱۲۵، پاراگراف اول، خط چهارم
 ۱۴- واژه‌ی «می‌گردد» در صفحه‌ی ۱۲۷، پاراگراف دوم، خط اول
 علاوه بر این که «می» استمراری به فعل چسبیده، دو بار هم تکرار شده
 ۱۵- واژه‌ی «می‌تواند» در صفحه‌ی ۱۲۷، پاراگراف دوم، خط سوم
 ۱۶- واژه‌ی «می‌کشاند» در صفحه‌ی ۱۳۴، پاراگراف سوم، خط دهم
 ۱۷- واژه‌ی «می‌توان» در صفحه‌ی ۱۵۲، پاراگراف دوم، خط اول
 ۱۸- واژه‌ی «می‌توانند» در صفحه‌ی ۱۵۴، خط سوم

- ۲- «اضافه نوشتن برخی از کلمات»: در این کتاب در موارد متعددی برخی کلمات به صورت اضافه نوشته شده است از قبیل:
 ۱- در صفحه‌ی ۱۶ کتاب، خط آخر، نوشته شده «بروز ظهور» که هر دو هم معنی‌اند و بهتر است یکی از آن دو حذف گردد.
 ۲- در صفحه‌ی ۲۷ کتاب چنین نوشته شده «شایان ذکر است آنکه...» در حالی که باید به جای «آنکه» واژه‌ی «که» نوشته شود.
 ۳- در صفحه‌ی ۴۱ کتاب، ابتدای خط دوم، واژه‌ی «که» بهتر است حذف شود.

- ۴- در صفحه‌ی ۵۶ کتاب، واژه‌ی «با» دو بار پشت سر هم تکرار شده.
 ۵- در صفحه‌ی ۷۸ کتاب، پاراگراف سوم، خط هشتم نوشته شده «پسرها در بازی‌ها هنگام بازی فکر می‌کنند که...» که «در بازی‌ها» در این جمله اضافه است و بهتر است نوشته شود «پسرها هنگام بازی فکر می‌کنند که...»
 ۶- در صفحه‌ی ۹۷ کتاب، پاراگراف سوم، خط نهم، واژه‌ی «که» دو بار پشت سر هم تکرار شده است.
 ۷- در صفحه‌ی ۱۲۸ کتاب، خط ۱۳، در جمله‌ی «رفتار کودک در بازی با رفتار او در موقعیتهای اصلی زندگی اصلی متفاوت است.» که واژه‌ی «اصلی» دو بار تکرار شده و واژه‌ی «اصلی» دوم اضافه است.

- دکتر مصطفی مقدم.
 ۷- نقش اسباب بازی در آموزش و انتقال فرهنگ به کودکان، نوشته‌ی ابوالفضل طاهریان.
 ۸- کتابخانه یا مرکز اسباب بازی و نقش فرهنگی آن، نوشته‌ی شفیقه محبی.
 ۹- نقش اسباب بازی در انتقال ارزش‌های اجتماعی و فرهنگی به کودکان، نوشته‌ی احمد شریفان.
 ۱۰- نقش صداوسیما در فرهنگ اسباب بازی، نوشته‌ی علی زارعان.
 ۱۱- رویکرد روان‌شناختی به بازی و اسباب بازی، نوشته‌ی محمود هدایت نژاد.
 ۱۲- ابعاد اجتماعی - فرهنگی و شناختی بازی و اسباب بازی، نوشته‌ی عبدالرضا کردی و عباس روزبهانی.
 ۱۳- فرهنگ خودی، ضابطه‌ی اصلی ساخت اسباب بازی، نوشته‌ی ضیاءالدین شریعت پناهی.
 ۱۴- اسباب بازی و پیامدهای فرهنگی آن، نوشته‌ی هوشنگ احمدی صوفیوند.
 ۱۵- بازی‌های سنتی و عوامل مؤثر در کم‌رنگ شدن این بازی‌ها، نوشته‌ی عباس زاهد انوری.

و در آخر، بخش ضمائم شامل:

- ۱- بیانیه‌ی پایانی گردهمایی اسباب بازی و پیامدهای فرهنگی آن.
 ۲- فهرست کلیه‌ی مقالات ارائه شده به گردهمایی در قالب یک جدول.
 ۳- بررسی نتایج فرم نظرسنجی در ارتباط با گردهمایی.

نقد صوری

- ۱- در فعل استمراری، «می» هرگز به فعل نمی‌چسبد، در حالی که این اصل در این کتاب در موارد متعددی رعایت نشده از قبیل:
 ۱- واژه‌ی «می‌گردد» در صفحه‌ی ۳۴، پاراگراف دوم، خط سوم (علاوه بر این که «می» استمراری به فعل چسبیده، به اشتباه فعل می‌گیرد آورده شده است).
 ۲- واژه‌ی «می‌تواند» در صفحه‌ی ۹۰، خط آخر صفحه
 ۳- واژه‌ی «می‌گردند» در صفحه‌ی ۹۱، پاراگراف دوم، خط آخر
 ۴- واژه‌ی «می‌گردد» در صفحه‌ی ۹۷، پاراگراف سوم، خط سوم
 ۵- واژه‌ی «می‌کند» در صفحه‌ی ۹۷، پاراگراف سوم، خط آخر صفحه
 ۶- واژه‌ی «می‌گذارد» در صفحه‌ی ۹۸، خط دوم صفحه
 ۷- واژه‌ی «می‌گردد» در صفحه‌ی ۹۹، پاراگراف دوم، خط سوم